

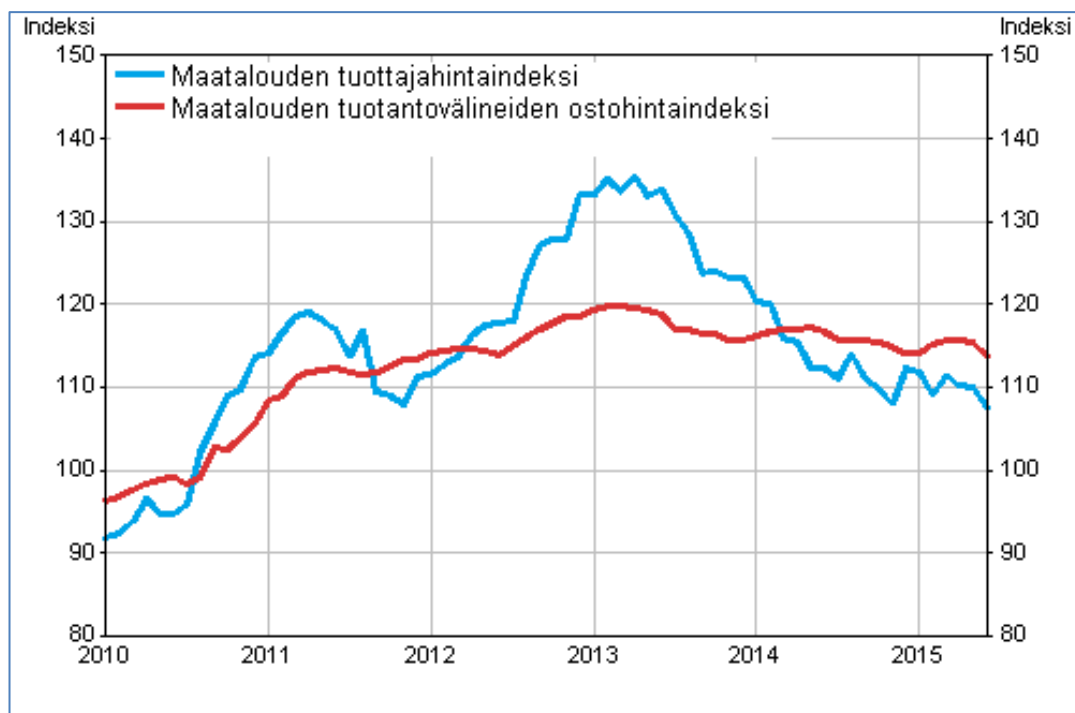
VUODEN 2016 TALOUSARVIOESITYS JA ENNAKOINTI TALOUSARVIOESITYKSEN TÄYDENTÄMISESTÄ**Maatalouden kannattavuusnäkymät**

Maatalouden taloudellisiin ongelmiin on johtanut useampi samaan ajanjaksoon osunut tekijä, jotka yhdessä rasittavat tilojen maksuvalmiutta ja kannattavuutta poikkeuksellisen laajasti. Vuoden 2013 alkupuolelta lähtien keskimääräiset tuottajahinnat ovat pudonneet tuntuvasti. Samalla jaksolla panoshinnat ovat kuitenkin säilyneet lähes ennallaan ja maatalouden kannattavuus on tästä syystä selvästi heikentynyt (kuvio 1). Keskimääräisen yrittäjätulon arvioidaan tänä vuonna laskevan huomattavasti maitotiloilla ja viljatililla ja erityisesti sikatiloilla (kuvio 2).

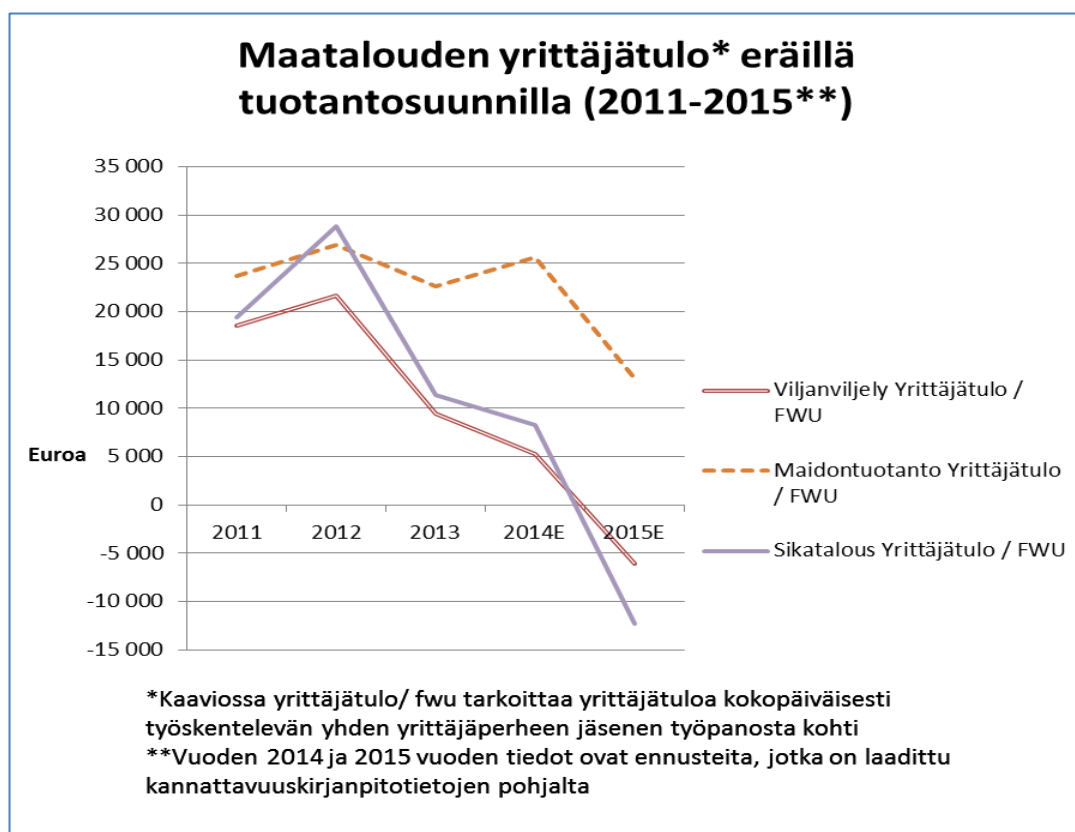
Sen lisäksi, että Euroopan unionin maitokiintiöjärjestelmän päättyminen on kasvattanut maidontuotantoa Euroopan unionissa, on Venäjän elokuussa 2014 asettama elintarvikkeiden tuontikielto aiheuttanut merkittäviä tappioita Suomessa erityisesti maidontuottajille. Maidon tuottajahinta on pudonnut Suomessa tuontikiellon aikana noin viidenneksen. Vuositasolla tämä merkitsee yli 200 miljoonan euron menetyksiä maidon myyntituloissa. Kuluvana vuonna maidon tuotantomäärä on edellisvuodesta hieman kasvanut, koska tilojen on kaikin keinoin täytynyt ylläpitää kassavirtaansa kulujen kattamiseksi. Samalla on jouduttu tinkimään investoinneista ja muusta tilojen toiminnan kehittämisestä. Jatkossa maidontuottajien luopumistahdin arvioidaan kiihtyvän ja tuotannon arvioidaan kääntyvän laskuun, jos markkinatilanne ei merkittävästi parane. Maidon tuottajahinnan kehitys tulee riippumaan ennen kaikkea maitotuotteiden maailmanmarkkinoiden kehityssuunnasta.

Maidon ohella muissakin keskeisissä maataloustuotteissa tuottajahinnat ovat yleisen markkinatilanteen takia matalalla tasolla. Esimerkiksi sikataloudessa kannattavuustilanne on ollut vaikea jo pidempään. Vuodesta 2008 lähtien sianlihan vuotuinen tuotantomäärä on Suomessa pudonnut noin 30 miljoonalla kilolla eli lähes 15 %. Myös sianlihan kotimainen kulutus on viime vuosina ollut laskussa, mikä yhdessä EU-alueen markkinahäiriöiden, ylitarjonnan ja matalan hinnan kanssa on painanut sianlihan tuottajahintaa Suomessa. Vaikka kotimainen tuotanto ja kulutus ovat Suomessa tällä hetkellä suunnilleen tasoissa, EU-hintakehitys tulee jatkossakin olemaan keskeinen tekijä kotimaisen sianlihan tuottajahintakehityksessä.

Myöhästyneet kylvöt ja kesän huonot sääolot ovat aiheuttaneet paikoitellen merkittäviä sadonmenetyksiä. Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan viljan kokonaissato tulee olemaan huomattavasti viime vuosia pienempi. Laajoilla alueilla vettä satoi kasvukauden aikana merkittävästi keskimääräistä enemmän. Loppukesän lämpöjakso ja syksyn melko sateettomat sääolot pelastivat viljantuotannon varsinaiselta laajemmalta kadolta, mutta merkittäviä laatutappioita on kärsitty monin paikoin. Myöhäisen puinti- ja kuivauskauden tilannetta helpotti jonkin verran se, että energian hinta on halventunut kuluneen vuoden aikana. Tulevana satovuonna viljojen hintojen ennakoidaan paranevan jonkin verran, mutta myös energian hinnan arvioidaan nousevan. Varsin suuriksi kasvaneet varastomäärät rajoittavat viljojen tuottajahintojen nousua lyhyellä aikavälillä, vaikka maailmalla esimerkiksi rehuviljan kysyntä tulee kasvamaan tulevina vuosina maitotuotteiden ja lihan kysynnän kasvaessa.

Kuvio 1. Maatalouden tuottaja- ja panoshintakehitys 1/2010–6/2015 (2010=100, Tilastokeskus).

Kuvio 2. Keskimääräisen yrittäjätulon kehitys vuosina 2011-2015 (Luonnonvarakeskus)

Konkretia byrokratian purkamiseksi

Maatalous:

- Kumottavia ja muutettavia säädöksiä kartoitetaan ja säädösmuutokset toteutetaan vsi Partasen toimeenpanoryhmän asettamassa aikataulussa.
- Syksyn 2015 aikana annettu kolme esitystä, joilla osaltaan poistetaan hallinnollista taakkaa ja sujuvoitetaan säädöksiä; (HE 23/2015 - siemenkauppalaan muuttaminen ja kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain kumoaminen, HE 68/2015 - eläintautilain muuttaminen ja HE 81/2015 – porotalouden rakennetukilain ja siihen liittyvien lakien muuttaminen)
- Valmistelussa on kolme hallituksen esitystä vanhentuneen sääntelyn kumoamiseksi.
- Tulevista esityksistä hallinnollista taakkaa vähentää mm. elintarvikelain ja sen nojalla annettujen säännösten uudistaminen.
- Kartoitettu lupia, jotka voidaan poistaa ja kerätty kentän kokemuksia toimintaa haittaavasta byrokratiasta. Näistä kumpuavat esitykset analysoidaan ja mahdollisuuksien rajoissa toteutetaan osana säädösmuutoksia (ja muilta osin hallinnon toimintatapoja muuttamalla: ohjeistusta ja viestintää parantamalla). Aloitettu keskustelu muiden hallinnonalojen kanssa tietojen yhteiskäyttömahdollisuudesta, jotta asiakkaan ei tarvitsisi toimittaa samaa tietoa moneen kertaan. Tämä työ ei tuo tulosta nopealla aikataululla.
- EU-tasolla on komissio aloittanut yksinkertaistamistyön komission toimeenpanoasetusten ja delegoitujen säädösten muutoksilla. Suomi on aktiivisesti osallistunut tähän työhön. Helmikuussa 2016 MMM toimitti komissiolle suuren määrän EU-säädösten yksinkertaistamisehdotuksia. Neuvoston päätelmät yksinkertaistamisesta hyväksyttiin toukokuussa 2015. Säädösmuutokset ovat tässä vaiheessa vielä jääneet vähäisiksi, joskin hieman hallinnollista taakkaa pienentäviksi.
- Komission vuoden 2016 työohjelmaan komissio on sisällyttänyt viherryttämistukea koskevan delegoidun säädöksen arvioinnin ensimmäisen toimeenpanovuoden jälkeen. Komissiolta myös odotetaan ehdotuksia täydentävien ehtojen säädösmuutoksiksi. Myös Suomessa kerätään kokemukset CAP-uudistuksen ensimmäisestä toimeenpanovuodesta ja komissiolle toimitetaan havaintomme ja ehdotuksemme hallinnollisen taakan keventämiseksi, jotta komissio voisi ottaa ne huomioon yksinkertaistamisehdotuksia valmistellessaan.

Metsätalous

Maa- ja metsätalousministeriössä valmistellaan parhaillaan muutosta uuteen rahoituslakiin. Muutoksella pyritään paitsi sopeuttamaan tukijärjestelmä käytettävissä oleviin määrärahoihin myös yksinkertaistamaan tukijärjestelmää. Yksinkertaistaminen liittyy sekä rahoitettavien työläjien määrään että rahoituksen muihin ehtoihin. Lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuun aikana. Myös tuen saajalle lähetettävän rahoituspäätöksen selkeyteen tullaan kiinnittämään huomiota saadun palautteen perusteella yhteistyössä metsänomistajajärjestön ja alan muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu päätös, jonka nojalla metsäkeskuksessa hakemusten ruuhkan purkua joustavoitetaan tilapäisesti ratkaisuvallan käytön osalta lisäämällä päätöksentekovaltuuksia useammille henkilöille. Ministeriö käy parhaillaan muutoinakin metsäkeskuksen kanssa läpi uuden lain mukaista päätöksentekojärjestelmää, jotta mahdolliset turhat työvaiheet saataisiin poistettua. Sähköinen asiointi Metsään.fi-järjestelmän välityksellä valmistuu ensi vuoden alkupuolelle, mikä osaltaan nopeuttaa rahoitushakemusten tarkastusta ja päätöksentekoa.

Edellä mainituilla keinoilla uuden rahoituslain mukaisten rahoitushakemusten käsittely ja maksatukset pyritään saamaan tavanomaiseen aikatauluunsa lähikuukausien aikana sekä huolehditaan järjestelmän toimivuudesta jatkossa. Tässä yhteydessä on muistettava, että metsä-

keskukseen saapui alkuvuodesta ennen uuden lain voimaantuloa ns. vanhan Kemera-lain mukaisia hakemuksia runsaat 25 000 kappaletta, mikä on 74 % enemmän kuin koko edellisenä vuonna. Uuden Kemera-lain mukaisia hakemuksia on tullut myös odotettua runsaammin. Metsäkeskuksen arvion mukaan uuden ja vanhan lain mukaisia hakemuksia saapuu tämän vuoden aikana kaikkiaan yli 100 000. Maa- ja metsätalousvaliokunta edellytti mietinnössään (21/2014), että lakien voimaantulon väliin ei saa jäädä aikaa, jolloin uusia tukikelpoisia töitä ei voitaisi aloittaa. Hakemuksia onkin otettu metsäkeskuksessa vastaan joustavasti, minkä kään-
töpuolena on ollut runsas tarve lisäselvityksille ja töiden ruuhkautuminen.

Maanmittaus- ja paikkatietoasiat

Maanmittaus- ja paikkatietoasioissa byrokratiaa puretaan lakkauttamalla erilliset vesijätöt (HE 102/2015 vp). Erilliset vesijätöt muodostettaisiin tiloiksi tai liitettäisiin muuhun rekisteriyksikköön. Omistukseltaan epäselvien erillisten vesijätöjen poistuessa kiinteistötietojärjestelmän selvyys ja luotettavuus paranee. Samalla hallituksen esityksellä yhtenäistetään kiinteistötoimituksen toimitusinsinöörin kelpoisuusvaatimukset sekä kumotaan rajakuntien tilusjärjestelyistä annettu laki (282/1960) sekä eräistä vesitilusjärjestelyistä annettu laki (31/1980). Näiden lakien mukaiset tilusjärjestelyt ovat kaikilta osin loppuun saatettuja.

Maa- ja metsätalousministeriö on myös tehnyt oikeusministeriölle aloitteen kiinteistön kaupanvahvistusmenettelystä luopumisesta. Kiinteistön sähköinen kauppa on ollut mahdollista jo kahden vuoden ajan. Julkisista kaupanvahvistajista luopuminen tuottaisi noin seitsemän miljoonan euron vuotuiset säästöt.

Metsähallituslain uudistuksen vaikutus byrokratian määrään

Metsähallituksen metsätalousliiketoiminta on tarkoitus siirtää perustettavalla osakeyhtiölle, joka olisi Metsähallituksen kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiölle on tarkoitus antaa Metsähallituksen hallintaan osoitettuun tuottovaateen alaiseen maa- ja vesiomaisuuteen kohdistuva siirtokelvoton oikeus metsätalouden harjoittamiseen. Kaikki Metsähallituksen nykyiset tehtävät hoidettaisiin edelleen Metsähallituskonsernissa.

Tällä hetkellä Metsähallituksen Metsätalous-tulosalueen henkilöstöllä on varsin laaja toimivalta myöntää metsätalouskäytössä olevaan valtion maahan kohdistuvia käyttö- ja muita oikeuksia sekä lupia ja tehdä sopimuksia esimerkiksi maa-ainesten kotitarveotosta. Metsätalous-tulosalueen henkilöstö on voinut tehdä myös sopimuksia paikallisten matkailuyrittäjien kanssa muun muassa teiden, rakennusten, rakenteiden ja muun palveluvarustuksen käytöstä. Hakuiden ja muiden metsätaloustoimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa Metsähallitus on ottanut paikallisten toimijoiden näkemyksiä huomioon laajasti. Noudatettu toimintamalli on tarkoitus säilyttää myös jatkossa.

Yhtiöittäminen merkitsee metsätalouden siirtymistä Metsähallituksesta erilliseen oikeushenkilöön. Perustuslakiin kytkeytyvä lähtökohta on, että omistaja päättää omaisuutensa käytöstä. Tämä tarkoittaa sitä, että valtion maiden osalta ”raskaamat” omistajanhallintapäätökset, kuten maan myynnit ja merkittävämmät vuokraamiset, tekee Metsähallitus. Yhtiöittämislakiin on kuitenkin pyritty kirjoittamaan yhtiölle toimivalta päättää suoraan lain nojalla metsätalouden harjoittamiseen liittyvistä tarpeellisista toimenpiteistä, kuten oikeudesta myöntää tilapäisiä käyttöoikeuksia ja kulkuoikeuksia. Yhtiölle tulisi myös oikeus myöntää lupa rakentaa poronhoidon harjoittamiseksi tarpeellisia laitteita ja rakennelmia. Yhtiölle lakiperusteisesti annettavien oikeuksien lisäksi on myös tarkoitus, että Metsähallitus valtuuttaisi tarkoituksenmukaisessa laajuudessa yhtiön tai sen yksittäisiä toimihenkilöitä käyttämään valtiolle maanomis-

tajana kuuluvia oikeuksia laissa säädettyä laajemmin. Maan myynti ja vaikutuksiltaan merkitävät vuokraukset pysytettäisiin kuitenkin edelleen liikelaitoksella.

Kaiken kaikkiaan maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on pitää uudistuksesta Metsähallituksen metsätaloudelle aiheutuvat muutokset mahdollisimman pieninä.

Tällä hetkellä Metsähallituksessa tehdään taloushallinnossa päällekkäistä työtä, kun Luontopalvelujen osalta ylläpidetään erillistä kirjanpitoa. Tarkoitus on siirtyä yhteen kirjanpitoon, jonka pohjalta laaditaan erillinen Luontopalvelujen tilinpäätös. Eduskunnan budjettivallan turvaamiseksi Metsähallituksen tulisi huolehtia siitä, että määrärahan käytön seuranta kyetään toteuttamaan ja eduskunnan tarvitsemat tiedot ovat taloushallinnon järjestelmistä saatavissa. Muutoksella tosiasiallisesti toteutetaan Sipilän HO:n kirjausta johtamisjärjestelmän yksinkertaistamisesta, kun liikelaitoksen johto saa suuremman roolin koko liikelaitoksen taloushallinnossa.

Esityksellä ei ole tarkoitus lisätä Metsähallituksen henkilöstöä.

Metsähallitusta koskevasta lainsäädäntöuudistuksesta järjestettiin lokakuussa kolme kuulemistilaisuutta. Tarkoitus on, että tarkistettu esitysluonnos lähtisi vielä lyhyelle lausuntokierrokselle ennen hallituksen esityksen antamista eduskunnalle. Esitykseen sisältyvien lakien on tarkoitus tulla voimaan maaliskuussa 2016. Tarvittavat muutokset vuoden 2016 talousarvioesitykseen tehdään 1. lisätalousarviossa, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle tammikuun lopulla.

Metsähallituslain uudistuksen vaikutus vesivarojen yksityistämiseen

Valmistellulla lakiesityksellä ei ole mitään vaikutusta yleisten vesialueiden tai valtion omistuksessa oleviin maa-alueisiin liittyvien pohjaveden hyödyntämismahdollisuuksien yksityistämiseen. Metsähallitusuudistuksessa ei olla muuttamassa oikeudesta yleisiin vesialueisiin annettua lakia (204/1966).

Lakiesityksen valmisteluun liittyen on valmisteltu myös Metsähallituksen tasejakoa. Suunnitelmien mukaan yleiset vesialueet, siltä osin kuin ne eivät kuulu suojelualueisiin tai Natura 2000-verkostoon, osoitettaisiin Metsähallituksen muuhun omaan pääomaan, jolla ei ole tuottovaatimusta. Näiden alueiden omistajanhallintatehtävät kuuluisivat liikelaitoksen hallitukselle.

Sipilän hallituksen ohjelmassa on sinisen biotalouden kehittämistä ja edistämistä koskevia linjauksia. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan ei ole estettä sille, että Metsähallitus esimerkiksi vuokraisi asiasta kiinnostuneelle toiminnanharjoittajalle kalanviljelyyn soveltuvan alueen, jos toiminnalle ei ole luonnonsuojelullisia tai kaavoituksellisia esteitä. Tällainen toiminta edellyttää luonnollisesti asianmukaisten ympäristöllisten lupien saamista toimivaltaisilta viranomaisilta.

Otso Metsäpalveluiden yhtiöittäminen – kannattaako subventoida, onko pärjäämisen mahdollisuutta?

Suomen metsäkeskuksen liiketoimintayksikön (Otso Metsäpalvelut) yhtiöittämiselle myönnettiin lakimuutoksella viime vuoden vaihteesta vuoden lisäaika, koska Otso ei tuolloin markkina- ja taloustilanteestaan johtuen ollut valmis yhtiöitettäväksi. Nyt lisäaikaa tarvitaan toinen vuosi.

Kuluvan vuoden aikana Otsossa on ollut meneillään voimakas kehittämistyö. Yhtiön johto ja johtamisjärjestelmä on uudistettu, samoin organisaatiomalli ja toimintatavat. Ajanmukaiset talous-, hallinto- ja raportointijärjestelmät ovat valmistumassa, samoin asiakkuuksiin ja tuoteteistukseen liittyvät uudistukset. Henkilökunnan määrä on sopeutettu markkinatilannetta vastaavaksi metsäkeskuslainsäädännössä olleen muutosturvan poistuttua vuoden 2014 lopussa. Kaikki toimenpiteet eivät kuitenkaan ehdi täysimääräisesti vaikuttaa kuluvana vuonna.

Yhtiöittämisen edellytysten täyttymistä on tarkasteltu viimeksi lokakuussa Valtioneuvoston kanslian stressitesteissä. Ongelmana yhtiöittämiskelpoisuuden arvioinnissa on ollut se, että luotettavien aikasarjojen saaminen Otson tilanteesta on edelleenkin vaikeaa. Tämä johtuu mm. mittavasta raportoinnin ja taloushallinnon kehittämistyöstä, mikä Otsossa on ollut pakko tehdä osana yhtiöittämiseen valmistautumista sekä avainhenkilöiden vaihtumisesta. Tästä johtuen myös tulevaa koskevien ennusteiden teko on ollut hankalaa.

Otson toiminta on ollut tappiollista koko sen olemassa olon ajan vuodesta 2012 (2,1-6,8 milj. euroa/v). Vuonna 2014 Otson liikevaihto oli n. 35 miljoonaa euroa. Liikevaihdosta yli puolet muodostuu metsänparannushankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta, joita valtio tukee metsänomistajille. Henkilökuntaa Otsolla on nyt n. 220 htv. Myös vuosi 2015 tulee Otsossa päätymään tappiolliseen tulokseen. Alkuperäisen Otson talousennusteen mukaan tälle vuodelle oli ennustettu pelkästään toiminnallista tappiota noin -2,5 miljoonaa euroa. Lopullisen tappion suuruus riippuu mm. siitä, tehdäänkö keskeneräisistä metsänparannushankkeista 2015 tilinpäätökseen tappiovarauksia vai ei.

Otson omasta pääomasta on hävinnyt vuosien 2012-2014 aikana 47 %. Tilivuoden 2015 tappio heikentää tilannetta edelleen. Yhtiöittämisen yhteydessä onkin tarve pääomittaa aloittavaa yhtiötä maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden varmistamiseksi. Tällainen pääomittaminen on mistä tahansa julkisesta lähteestä tehtynä EU:n komission tarkoittamaa valtiontukea vaikeuksissa olevalle yritykselle ja siitä tulee näin tehdä ilmoitus etukäteen komissiolle. Pääomituksen maksimimäärä näin toteutettuna on 10 miljoonaa euroa.

MMM ja VNK katsovat, että Otson toiminnan ydin on terve ja sen tarjoamille palveluille olisi metsäpalvelumarkkinoilla kysyntää. Otson markkinaosuudet sen päätöissä ovat seuraavat: metsäteiden perusparannus 70 %, suometsien hoito 55 %, tienrakennus 51 %, metsäsuunnittelu 50 %.

Tässä tilanteessa on kuitenkin vaikea ennustaa, milloin break even -piste toiminnan kannattavuudessa voitaisiin saavuttaa. Otsossa on tarkoitus jatkaa tehostamistoimenpiteitä edelleen kannattavaan toimintaan pääsemiseksi. Toimenpiteiden sisältöä ja aikataulutusta tarkennetaan edelleen lähimpinä viikkoina. Vuoden 2016 aikana on toteutettava joko yhtiöittäminen tai mahdolliset muut metsäkeskuksesta irrottautumistoimenpiteet. Kuten lähes kaikissa yhtiöittämislainsäädäntöesitystä koskevissa lausunnoissa korostettiin, liiketoimintayksikön irrottaminen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksiköstä on kilpailuneutraliteetin kannalta ehdottoman tärkeää.

2016 TAE:n kipupisteet

Maatalouden heikko maksuvalmius- ja kannattavuustilanne

Maatalouden kannattavuusnäkyviä on tarkasteltu muistion alussa.

Virastojen ja laitosten toimintamenomäärärahojen supistuminen

MMM:n hallinnonalan virastojen ja laitosten (MMM, LUKE, EVIRA, MAVI ja MML) toimintamenomäärärahat alenevat aikaisempien ja Sipilän hallituksen säästöpäätösten vuoksi kehyskaudella merkittävästi. Vuosina 2015/2019 eli neljän vuoden aikana alenema on yhteensä runsaat 28 milj. euroa eli 12,4 %. Suurin syy toimintamenomäärärahojen supistumiseen on vuonna 2013 päätetty tutkimusrahoitusuudistus, jonka johdosta 2015/2019 virastojen määrärahat vähenevät noin 16,6 milj. eurolla. Tästä johtuen LUKEn toimintamenomäärärahat alenevat eniten (n. 21 %:lla). Keskimääräinen muutos 2015/2016 on 6 %. Näin suuret muutokset eivät voi olla vaikuttamatta virastojen ja laitosten kykyyn selvittää lakisäätöistä ja muista perustehtävistä.

Yhtenä keinona sopeutua tilanteeseen olisi toimintojen ja prosessien sähköistäminen. Tämä ei useinkaan ole laajamittaisesti mahdollista ehdotetuin toimintamenomäärärahoin. Sähköistämiseen liittyy haasteita myös silloin, kun kustannukset ja hyödyt kohdentuvat eri toimijoille.

MMM on esittänyt huolensa myös työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkaan sisältyvien ELY-keskusten toimintamenojen (mom. 32.01.02) riittävydestä MMM:n hallinnonalan lakisäätöisiin tehtäviin, joista suuri osa on EU-säädöksiin perustuvia. Määrärahojen niukkuus vaarantaa viljelijätukien maksatusten edellytyksenä olevien valvontojen toteuttamista. Valvonnan määrällisistä ja laadullisista puutteista aiheutuu merkittävä rahoituskorjausuhka Suomelle.

Järjestötoiminnan säästöt

Hallitusohjelmaan sisältyy myös ns. järjestötukien säästöjä (vuonna 2016 yhteensä 1,406 milj. euroa), mikä on keskimäärin lähes 6 % suhteutettuna ao. momenttien vuoden 2015 varsinaisen talousarvion määrärahaan. Määrärahan laskun vuoksi järjestöt joutuvat sopeuttamaan omaa toimintaansa. Esitysten mukaan säästöjen taso kehyskaudella säilyy likimain vuoden 2016 tasolla.

Järjestötoiminnan säästöt aiheuttavat erityisiä ongelmia Euroopan metsäinstituutin (European Forest Institute, EFI) rahoitukseen. Järjestötoiminnan säästöjen lisäksi vuonna 2016 käytettävissä olevaa rahoitusta pienentävät valuuttakurssimuutokset (noin 0,2 milj. euroa) ja eduskunnan vuodelle 2015 myöntämän kertaluonteisen lisäyksen (0,2 milj. euroa) poistuminen.

Maaseudun kehittäminen (30.10.63)

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmään ja saaristoasiain neuvottelukunnan asiat ehdotetaan siirrettäväksi vuoden 2016 alusta työ- ja elinkeinoministeriöstä maa- ja metsätalousministeriöön. Samalla siirretään tähän toimintaan käytetyt voimavarat. Uutena momenttina talousarvioon sisältyy mom. 30.10.63 (Maaseudun kehittäminen). Momentilta rahoitetaan mm. valtakunnallisia maaseudun ja saariston tutkimus- ja kehittämishankkeista sekä kylätoimintaa. Momentin määräraha on mitoitettu kehystasoon (1,023 milj. euroa), mihin sisältyy momentille aiemmin kohdistetut säästöt. Momentin määräraha ei mahdollista vuoden 2015 talousarvion määrärahan (1,698 milj. euroa) tasoisen toiminnan jatkamista.

Kemera-tuki (30.40.44 ja 47)

- Kemera-tukeen esitetään 55,23 milj. euroa, missä huomioitu momentilta 30.40.47 (Pienpuun energiatuki) siirrettävä 4 milj. euroa ja pienpuun energiatukeen kohdistettu -12 milj. euron HO-säästö.
- 1.7.2015 voimaantullut Kemera-laki on suunniteltu vuotuiselle 68 milj. euron määrärahasolalle. Kun käytettävissä oleva määräraha on HO-säästöjen seurauksena noin 12 milj. euroa pienempi, on Kemera-lakia ja siihen liittyvää asetusta tarpeen muuttaa. Varat suunnataan metsien hoidon ja puun saatavuuden kannalta vaikuttavimmalla tavalla:
 - uudesta taimikon varhishoidon työlajista ei tulla tinkimään
 - nuoren metsän hoito suunnataan riukuuntuneisiin kohteisiin
 - suometsän hoidon tukea alennetaan
 - tieavustuksiin lievä tukitason lasku Pohjois-Suomea lukuun ottamatta
 - juurikäävän torjunta vakiintuneena osana metsien hoitoa siirretään lakisääteiseksi toimenpiteeksi metsätuholakia muuttamalla.
- Hallituksen esitys kemera-lain muutoksesta on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuussa.
- Uuden kemera-tietojärjestelmän sähköisen hakumenettelyn ja maksatusjärjestelmän viivästymisen vuoksi kemera-tukea on jäämässä käyttämättä ja maksatuksia siirtymässä vuoden 2016 puolelle noin 5-10 miljoonaa euroa. Peruuntuvaa määrärahaa vastaavasti Kemera-tukeen esitetään lisäystä vuoden 2016 täydentävässä talousarvioesityksessä, jotta määrärahaa olisi käytettävissä riittävästi vuoden 2015 valtuuden perusteella tehtyihin rahoituspäätöksiin.

Metso-ohjelman rahoitus (30.40.45)

- Momentilla 30.40.45 on käytettävissä 3 milj. euroa, missä HO-säästöjen mukaista vähennystä 3 milj. euroa.
- HO-säästö puolittaa käytettävissä olevan määrärahan. Vaikuttavuuden säilyttämiseksi ympäristötuen perusarvokorvausta on tarkoitus alentaa ja ympäristötukikohteita priorisoidaan luontoarvojen perusteella. Peruskorvauksen alentaminen vaatii valtioneuvoston asetuksen muutoksen, joka tuodaan tiedoksi eduskunnalle samaan aikaan kuin HE kemera-lain muutoksesta tulee käsittelyyn marraskuussa.